

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce (soudce zpravodaj), soudce Mgr. Alexandra Krysla a soudkyně JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobkyně: **Alza.cz a.s.**
sídlem Jankovcova 1522/53, 170 00 Praha 7
zastoupena advokátem Mgr. Pavlem Steinwichtem
sídlem U Pergamenky 1522/2, 170 00 Praha 7

proti
žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**
sídlem Štěpánská 567/15, 120 00 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2020, č. j. ČOI 125406/20/O100/2200/Bal/Št,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2020, č. j. ČOI 125406/20/O100/2200/Bal/Št, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 15.342 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Pavla Steinwichta, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2020, č. j. ČOI 125406/20/O100/2200/Bal/Št (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým žalovaná zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Plzeňského a Karlovarského ze dne 30. 7. 2020, č. j. ČOI 103139/20/2200. Tímto prvoinstančním rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou z porušení právních povinností, kterého se dopustila tím, že dne 26. 12. 2019 v provozovně „ALZA“, Truhlářská 2755/5, Plzeň, kde podniká, porušila zákaz prodeje podle § 1 odst. 1 písm. g) zákona č. 223/2016 Sb., o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o prodejní době*“), neboť v den ostatního svátku, tj. 26. prosinec – 2. svátek vánoční, v prodejní době prodala spotřebiteli výrobek adaptér AlzaPower USB-C (M) na USB-A 3.0 (F) v hodnotě 159 Kč, jak bylo prokázáno provedeným kontrolním nákupem kontrolujícího, čímž naplnila skutkovou podstatu přestupku ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o prodejní době. Za to byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1.000.000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení v paušální částce 1.000 Kč.

II.

Žaloba

2. Žalobkyně uvedla, že dne 26. 12. 2019 prováděli inspektoři České obchodní inspekce, inspektorátu Plzeňského a Karlovarského, kontrolu ve věci dodržování zákona o prodejní době v provozovně žalobkyně umístěné na adrese Truhlářská 2755/5, Plzeň (dále jen „*Provozovna*“). Inspektoři se v rámci této kontroly pokusili zakoupit přímo v Provozovně zboží a za tím účelem oslovili obsluhu. Obsluha nicméně odmítla zboží inspektorům nejen prodat, ale i objednat. Inspektoři proto opustili Provozovnu a objednali na webových stránkách žalobkyně zboží sami přes internet. Jednalo se tedy o objednávku učiněnou distančním způsobem. V okamžiku objednání zboží se inspektoři nenacházeli v Provozovně, zboží si přišli až následně vyzvednout. Objednávka mohla být učiněna v zásadě z jakéhokoli místa s přístupem k internetu, což z tohoto místa jistě nečiní místo prodeje.
3. Žalobkyně shrnula, že inspektory zjištěný skutkový stav neodpovídá skutečnosti, a vzbuzuje tak přinejmenším důvodné pochybnosti o stavu věci tak, jak jej zjistil správní orgán. Dále žalobkyně zopakovala, že výměra podlahové plochy ani prodejní plochy tak, jak se ji správní orgán pokusil nesprávně vykládat, nebyla v rozhodné době (tj. v den provádění kontroly, tedy dne 26. 12. 2019) zjištěna ani prokázána, ale pouze tvrzena, a také upozornila na návrh skupiny senátorů ze dne 14. 12. 2016 na zrušení zákona o prodejní době, byť byl nálesem Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 37/16 zamítnut.
4. Bylo evidentní, že došlo k uzavření kupní smlouvy distančním způsobem, přičemž okamžik uzavření kupní smlouvy (tím je v souladu s čl. III, bodem 1., odst. 1 obchodních podmínek žalobkyně okamžik doručení potvrzení objednávky do dispoziční sféry kupujícího) se pojmově shoduje s pojmem prodej. V prostorách Provozovny bylo zboží pouze vydáno.
5. Žalobkyně byla přesvědčena, že zákon o prodejní době se vůbec na internetové obchody a jejich výdejny nevztahuje, vztahovat neměl a nemůže. Zákon o prodejní době v § 1 odst. 1 a 2 zakazuje v maloobchodě o vymezených dnech „prodej“. Inspektoři správního orgánu při kontrole uzavřeli s žalobkyní smlouvu distančním způsobem. K uzavření kupní smlouvy mezi kupujícím a žalobkyní coby prodávající dochází zpravidla tím, že kupující přijme návrh na uzavření smlouvy na internetové stránce žalobkyně, jak podrobněji uvádí

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

i čl. III. odst. 1 obchodních podmínek žalobkyně. Kupní smlouva je tedy uzavřena okamžikem, kdy žalobkyně objednávku přijme a odešle potvrzující e-mail kupujícímu. To je ostatně i v souladu s § 1745 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“), který uvádí, že „smlouva je uzavřena okamžikem, kdy přijetí nabídky nabývá účinnosti“.

6. Pod pojem „prodej“ však již nelze podřadit samotný akt odevzdání předmětu koupě kupujícímu, tj. pouhý výdej zboží, který je jen jednou z mnoha nutných fází prodeje či koupě zboží. Výdej zboží může být uskutečněn rozličnými způsoby, a proto nelze jinak než dojít k závěru, že výdej zboží nelze pod pojem „prodej“ ve smyslu ust. § 1 odst. 1 zákona o prodejní době vůbec subsumovat. Správní orgány nicméně přisvědčily tomu, že výdej zboží je podřaditelný pod „prodej“ zboží, tedy že i výdej zboží je o vymezených dnech zakázán.
7. Dle názoru žalobkyně je v případě internetových obchodů pod pojem prodej podřaditelný pouze samotný akt uzavření kupní smlouvy, nikoliv veškeré jednání s tím spojené (úhrada zboží, výdej zboží, okamžik převodu vlastnického práva, uplatnění práv z vadného plnění a jiné). V případě předmětných kontrol došlo k uzavření kupních smluv distančním způsobem (přes internet) a na předmětné Provozovně došlo toliko k výdeji tohoto zboží. Za místo prodeje je tedy nutné považovat místo uzavření kupní smlouvy. V této souvislosti žalobkyně rozvedla rozdíl mezi klasickým maloobchodním prodejem zboží a internetovým prodejem zboží.
8. Pokud by v sobě pojem „prodej“ dle zákona o prodejní době skutečně zahrnoval jednotlivé fáze prodeje (či koupě), vztahoval by se i zákaz prodeje dle zákona o prodejní době skutečně na všechny fáze prodeje (či koupě). Pakliže bychom této argumentaci žalované přisvědčili, tak by o dnech vymezených zákonodárcem v zákoně o prodejní době panoval absolutní zákaz ekonomické činnosti, u které dochází ke koupi či prodeji zboží přes internet.
9. I další argumentace žalované, při které využila chatrného argumentu spočívajícího v hledání (resp. přesněji v odhadování) úmyslu zákonodárce, byla nesmyslná. Ačkoliv to žalovaná v napadeném rozhodnutí neuvedla výslovně, i nadále vycházela z domnělého smyslu a účelu zákona, který stanovil zákonodárce v důvodové zprávě. Takový interpretační postup žalované byl však nesprávný. Důvodové zprávy jsou dokumentem z dílny předkladatele zákona, obvykle vlády coby orgánu moci výkonné, a zákonodárny sbor jako takový do nich dále nezasahuje, neboť předmětem legislativního procesu jsou toliko návrhy zákonů. Hledání úmyslu zákonodárce v důvodové zprávě je již z tohoto důvodu velice pochybné. Žalobkyně se zároveň vymezila proti tomu, že zákony se mají interpretovat na základě úmyslu zákonodárce.
10. Výklad žalované byl chybný i z důvodu, že argumentace úmyslem zákonodárce je nadstandardní výkladovou metodu, kterou lze použít toliko až ve chvíli, kdy jsou standardní výkladové metody mezi sebou ve vzájemném rozporu. Žalovaná se však ani neobtěžovala standardních výkladových metod užít, natož závěr, že by byly navzájem v rozporu, odůvodnit, a ospravedlnit si tak aplikaci nadstandardní interpretační metody.
11. Žalobkyně shrnula, že všechny argumenty správního orgánu prvního stupně i žalované při výkladu pojmu „prodej“ byly nesprávné. Výklad zákona o prodejní době je tedy zjevně chybný a v případě aplikace zákazu prodeje tak, jak jej vykládá žalovaná, na internetové obchody plodí hrubě nespravedlivé a krajně absurdní důsledky. Mezi klasickým maloobchodním prodejem zboží a mezi internetovým prodejem zboží jsou zcela zásadní

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

odlišnosti. Pakliže tyto rozdíly nereflektoval již zákonodárce v zákoně o prodejní době, byl povinen tak učinit správní orgán prvního stupně, příp. žalovaná. Aby bylo zabráněno aplikaci právního předpisu, který dopadá na jiné situace než na internetový prodej a výdej zboží, resp. aby bylo zabráněno zcela absurdnímu výkladu, musí být spojení „prodej v maloobchodě a velkoobchodě“, resp. samotný pojem „prodej“ ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o prodejní době vykládán tak, že se týká pouze takových činností, při kterých je kupní smlouva uzavřena v kamenné prodejně, popřípadě při které se veškeré fáze prodeje odehrávají v této kamenné prodejně.

12. V další části žaloby žalobkyně namítala nezákonnost napadeného rozhodnutí v důsledku chybné, resp. protiústavní interpretace pojmu „prodejní plocha“. S názorem žalované vyjádřeným v napadeném rozhodnutí, že při výkladu pojmu „prodejní plocha“ lze analogicky použít předpis, který tento pojem upřesňuje velice široce [nařízení Komise (ES) č. 250/2009 ze dne 11. března 2009 (dále též jen „Nařízení“)], žalobkyně zásadně nesouhlasila. Takováto analogická aplikace právního předpisu, který je navíc určen pro statistické účely, byla totiž v neprospěch žalobkyně, jelikož mj. vůbec nezohledňovala, zdali na dané ploše dochází k přímému prodeji zboží či nikoliv (tj. zdali jde zboží skutečně fyzicky vzít a zakoupit, nebo zdali jde pouze o zboží vystavené smluvním partnerem žalobkyně). Analogie v neprospěch pachatele je přitom ve správním trestání nemyslitelná. Žalobkyně žalované vytkla, že žalovaná porušila principy vyplývající z čl. 2 odst. 2 a zejména pak z čl. 39 Listiny základních práv a svobod a čl. 6. Úmluvy o ochraně základních práv a svobod, které jsou použitelné i pro oblast správního trestání.
13. Žalobkyně považovala konstrukci skutkové podstaty správního deliktu sankcionovaného dle § 3 odst. 1 zákona o prodejní době, zejména pak její pojem „prodejní plocha“, za nejednoznačnou, neboť tento pojem není jednoznačně vymezen přímo v daném zákoně, ani na žádný jiný zákon neodkazuje. Sam dozorový orgán nebyl schopen pojem prodejní plocha přesvědčivě právně vyložit, neboť se uchýlil k výkladovému postupu *per analogiam legis* a svoji argumentaci založil na pouhém odkazu na definici pojmu „prodejní plocha“ obsaženou v Nařízení, resp. v jeho příloze III. S odkazem na judikaturu Ústavního soudu, Evropského soudu pro lidská práva a Nejvyššího správního soudu považovala žalobkyně takovou analogii za nepřipustnou. Legitimní očekávání žalobkyně, že žalovaná bude postupovat v souladu s ústavními principy a pojem „prodejní plocha“ bude vykládat rozumným, spravedlivým a ústavně konformním výkladem (tj. výkladem restriktivním), tak bylo jednoznačně a hrubě porušeno.
14. Za současného právního stavu (kdy pojem „prodejní plocha“ není v zákoně o prodejní době blíže upřesněn) byl proto přípustný, resp. jako jediný ústavně konformní, pouze restriktivní výklad pojmu „prodejní plocha“. Při tomto restriktivním výkladu považujeme za „prodejní plochu“ pouze prostory, kde dochází k přímému prodeji zboží zákazníkovi (tradicí), avšak nikoliv prostory, které jsou zákazníkům v jednotlivých provozovnách pouze přístupné. Dále žalobkyně spatřovala kolizi rozhodného ustanovení s právy zakotvenými v čl. 26 odst. 1 a 3 a v čl. 11 Listiny základních práv a svobod.
15. Žalobkyně se rovněž pozastavila nad nelogičností legislativního řešení zákonem o prodejní době: nad výběrem jen některých svátků, diskriminací na základě velikosti „prodejní plochy“ a nezahrnutím služeb do zákazu prodeje.
16. Podle žalobkyně bylo proto při zohlednění fungování internetového prodeje zboží pod pojem prodejní plocha možné podřadit pouze místa, kde dochází k přímému prodeji zboží (regály, vitríny apod.), nikoliv však již prostory s prodejem spojené (např. prostory pro výdej zboží, výstavní prostory pro prezentaci výrobků smluvních partnerů, které však

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

nelze přímo zakoupit, a prostory pro jiné služby, jako je například vyřizování reklamací zákazníků). K maloobchodnímu prodeji zboží je v Provozovně užívána plocha o výměře 0,8 m² (tj. prostor tvořený převážně vitrínami pro přímý prodej zboží, nikoliv však již například reklamními expozicemi smluvních partnerů). Prodejní plocha je tak podstatně menšího rozsahu, než je tomu v případě celkové podlahové plochy celé Provozovny. Žalovaná se přitom omezila na výpočet podlahové plochy, což bylo však při posouzení velikosti prodejní plochy irelevantní. Žalobkyně byla tudíž přesvědčena, že zákon o prodejní době svým jednáním neporušila.

17. Žalobkyně dále namítala nedostatečné zjištění skutkového stavu, neboť podle protokolu o kontrole (str. 2) v den kontroly nedošlo k přeměření podlahové plochy Provozovny kontrolním orgánem, a to navzdory tomu, že podlahová plocha provozoven žalobkyně se logicky v průběhu času mění podle toho, jak se vyvíjí potřeby příslušné provozovny (např. dochází k rozšíření prostor pro skladování a reklamaci zboží na úkor prostorů, ve kterých je zboží vystavováno a nabízeno zákazníkům). Ačkoliv na tuto skutečnost žalobkyně žalovanou již v minulosti upozorňovala, žalovaná tuto skutečnost nebere v potaz.
18. Jestliže nebyla správním orgánem v den kontroly na místě prokazatelně zjištěna podlahová plocha kontrolované provozovny (tzn. nedošlo k přeměření prostor provozovny žalobkyně certifikovaným měřicím přístrojem a nebyl předložen detailní náčrt, ze kterého by vyplývalo, které prostory správní orgán do podlahové plochy provozovny vlastně zahrnul), tím méně pak mohla být z jeho strany zjištěna skutečná prodejní plocha. To, že žalobkyně zveřejnila na svých stránkách údaj o rozměrech „předváděcí plochy“ provozovny, bylo pro účely řízení o přestupku dle zákona o prodejní době zcela irelevantní. Do takzvané „předváděcí plochy“ totiž žalobkyně zahrnuje kromě samotné podlahové plochy Provozovny např. i reklamní prostory, které neslouží k prodeji zboží (tj. reklamní poutače, stoly, police, prostory s občerstvením, prostory pro reklamaci zboží apod.). Jinými slovy velikost „předváděcí plochy“ Provozovny nikterak nekoresponduje s velikostí její podlahové plochy, tím méně pak s velikostí prodejní plochy.
19. Správní orgány tak nezjistily všechny rozhodné skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch žalobkyně, a postupovaly proto v řízení v rozporu se zákonem, konkrétně se zásadou vyšetřovací zakotvenou v ust. § 50 odst. 3 správního řádu. Tím pádem byly způsob měření podlahové plochy a přesnost tohoto měření nepřezkoumatelné.
20. Žalobkyně konečně nesouhlasila s výší uložené pokuty, neboť ji považovala za zjevně nepřiměřenou. Sankce zjevně neodpovídala zohlednitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012-23). Jednáním žalobkyně nebyl ohrožen ani porušen žádný relevantní chráněný právní zájem. Pokud je smyslem zákona o prodejní době sladění pracovního a rodinného života zaměstnanců, tak způsob dosažení tohoto smyslu je s ním v přímém rozporu. Zákon o prodejní době totiž ve svém důsledku vymezuje pouze určitou skupinu zaměstnanců, kteří mají zakázáno o vymezených dnech pracovat a opatřovat si tak prostředky pro své životní potřeby prací. Zákon o prodejní době, resp. zákaz maloobchodního a velkoobchodního prodeje zboží o dnech zvolených namátkou zákonodárcem, nechrání žádný relevantní právní zájem.
21. Žalobkyně rovněž namítala porušení zásady legitimního očekávání, kdy správní orgán udělil před dvěma lety žalobkyni za totožné jednání sankci desetkrát nižší. Nyní však, aniž by svůj postup dostatečně odůvodnil, uložil žalobkyni pokutu, která se pohybovala ve zcela jiném řádu, a to přesto, že se jednání žalobkyně v žádném zásadním rysu nelišilo. Hned v několika dřívějších rozhodnutích byla pokuta pětkrát až desetkrát nižší. Výše

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

uložené pokuty v případě napadeného rozhodnutí byla tedy nejen zjevně nepřiměřená, ale rovněž i v rozporu s rozhodovací praxí správních orgánů ve skutkově totožných či alespoň obdobných případech. Žalobkyně rovněž nebyla tážána na zisky Provozovny, které v rozhodný den generovala, což by mohlo být relativně spolehlivým vodítkem pro uložení pokuty, která je na jednu stranu odstrašující, na druhou stranu ale není zcela zjevně nepřiměřená.

22. Závěrem žalobkyně namítla, že pokuta byla uložena na základě skutkové podstaty, jež nemá jasný a jednoznačný právní základ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2014, č. j. 5 Afs 108/2013-72).
23. Na základě všeho výše uvedeného žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, eventuálně aby upustil od uložení pokuty, a uložil žalované povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

24. Žalovaná setrvala na názoru, že v posuzovaném případě správní orgán jednoznačně bez důvodných pochybností zjistil skutkový stav věci, kdy bylo bezpečně prokázáno, že se žalobkyně dopustila porušení ust. § 1 odst. 1 písm. g) zákona o prodejní době.
25. S námitkou žalobkyně ohledně dopadu zákona o prodejní době na internetové obchody se žalovaná řádně vypořádala v napadeném rozhodnutí. Zákon o prodejní době v ustanovení § 1 odst. 1 výslovně zakazuje prodej o vybraných státních svátcích v maloobchodě. Zákonem stanovený zákaz se tak vztahuje na podnikatele, kteří disponují živnostenským oprávněním s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, obor činnosti „Velkoobchod a maloobchod“, „Koupě zboží za účelem dalšího prodeje“ či jiný obor činnosti, který spadá do obsahové náplně maloobchodu (srov. nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností), přitom není určující, zda podnikatel vykonává maloobchodní činnost prostřednictvím kamenných provozoven nebo internetových obchodů. Jak vyplývá z veřejně přístupné části obchodního i živnostenského rejstříku, žalobkyně disponuje živnostenským oprávněním s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, obor činnosti „Velkoobchod a maloobchod“, a proto se na ni zákon o prodejní době vztahuje.
26. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že při podnikatelské činnosti žalobkyně dochází k uzavírání kupních smluv distančním způsobem. Žalovaná byla toho názoru, že je zapotřebí rozlišovat pojmy „okamžik uzavření kupní smlouvy“ a „prodej“, přičemž v případě prodeje se jedná o širší pojem, jenž v sobě zahrnuje i samotný okamžik uzavření kupní smlouvy. Tento závěr je možné dovodit také z ust. § 2079 odst. 1 občanského zákoníku, který definuje pojem „koupě“, resp. kupní smlouvu jako právní jednání, na základě kterého *„se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě a umožní mu nabytí vlastnické právo k ní, a kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu“*. Žalovaný proto považoval za zcela přiměřené, pokud je zákaz prodeje užitý v zákoně o prodejní době vykládán tak, že se tento zákaz vztahuje na jakoukoli fázi prodeje, tedy i na jeho závěrečnou fázi – převzetí zboží kupujícím, a nikoli jen na samotný okamžik uzavření kupní smlouvy. Zákaz prodeje se tedy vztahuje i na prodejny, resp. výdejny internetových obchodů, jejichž prodejní plocha přesahuje zákonem stanovenou hranici 200 m² (a nespádají-li pod jinou z výjimek uvedených v ust. § 1 odst. 3 zákona o prodejní době). Tím není dotčeno právo kupujícího na odstoupení od

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

smlouvy dle ust. § 1829 ve spojení s ust. § 1818 občanského zákoníku nebo povinnost žalobkyně podle ust. § 1824 občanského zákoníku, jak žalobkyně namítala, neboť uplatnění tohoto práva (resp. povinnosti) se odvíjí od způsobu uzavření kupní smlouvy, ke kterému dochází prostřednictvím prostředku komunikace na dálku, nikoli od způsobu převzetí zboží.

27. Žalovaná rovněž poznamenala, že tvrzení skupiny senátorů zmíněné v návrhu na zrušení zákona o prodejní době, že předkladatelé se nezabývali otázkou, zda se tento zákon bude vztahovat i na internetové obchody, bylo pouhým názorem vysloveným touto skupinou senátorů, který nebyl pro předmětné řízení směřodátný. Zákonodárce jasně stanovil, že zákaz prodeje o vybraných státních svátcích dopadá na maloobchodní činnost, a to bez ohledu na to, jakým způsobem je tato podnikatelská činnost vykonávána.
28. I další argumenty žalobkyně považovala žalovaná za nepřiléhavé a zkreslující. Jak bylo výše uvedeno, práva a povinnosti z distančních smluv se vážou ke způsobu uzavření kupní smlouvy, nikoli k místu převzetí zboží. Dále prodejnu, jež má své charakteristické znaky a slouží k výkonu podnikatelské činnosti, nelze srovnávat (resp. zaměňovat) s místem bydliště kupujícího a vztahovat tak aplikaci zákona o prodejní době k místu bydliště.
29. V této spojitosti byl rovněž dle názoru žalované lichý argument žalobkyně, že pokud by se zákon o prodejní době skutečně vztahoval na všechny fáze prodeje, panoval by absolutní zákaz ekonomické činnosti, u které dochází ke koupi či prodeji zboží přes internet. Žalovaná setrvala na názoru, že prodej výrobku je ucelený proces, jenž se skládá z několika fází (od výběru zboží, uzavření kupní smlouvy, přes zaplacení kupní ceny až po převzetí výrobku), přičemž zákonem stanovené omezení prodejní doby o vybraných státních svátcích dopadá na všechny tyto fáze; samozřejmě za předpokladu, že tato určitá fáze probíhá v provozovně, jejíž prodejní plocha přesahuje 200 m², jak vyplývá z ust. § 1 odst. 3 písm. a) zákona o prodejní době, a zároveň nespadá pod některou z výjimek uvedených v ust. § 1 odst. 3 písm. b) až f) tohoto zákona. Z logiky věci tak omezení nedopadá na provoz internetových stránek, jejichž prostřednictvím dochází k objednávce zboží, zaplacení kupní ceny atp., nebo na dovoz zboží kurýrem.
30. Žalovaná se v napadeném rozhodnutí rovněž řádně vypořádala s námitkou žalobkyně ohledně využití výkladu úmyslem zákonodárce při aplikaci zákona o prodejní době, proto v podrobnostech odkázala na toto rozhodnutí. Žalovaná v souvislosti s danou námitkou citovala nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, č. j. Pl. ÚS 33/97, ve kterém se Ústavní soud mj. zabýval v obecné rovině výkladem právních norem, a rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 4. 2020, č. j. 22 A 38/2019-45, kde krajský soud řešil obdobný případ týkající se žalobkyně. Zde krajský soud zdůraznil smysl výkladové metody úmyslem zákonodárce vyplývajícím z důvodové zprávy, kterou mimochodem ve svých úvahách o legitimitě cíle zákonné úpravy zákona o prodejní době zmínil též Ústavní soud např. v bodě 37. nálezu sp. zn. Pl. ÚS 37/16. Krajský soud se neztotožnil s názorem žalobkyně, že argumentace úmyslem zákonodárce je možná, až když si standardní výkladové metody vzájemně odporují.
31. K námitkám vztahujícím se k pojmu „prodejní plocha“ žalovaná uvedla, že se s touto námitkou již řádně vypořádala v napadeném rozhodnutí. Důvodová zpráva k zákonu o prodejní době se k pojmu „prodejní plocha“ podrobněji nevyjadřuje, s tímto pojmem však (rovněž bez bližšího vymezení) operuje hned několik právních předpisů, a to např. zákon č. 477/2001 Sb., o obalech nebo zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Pojem „prodejní plocha“ není tedy v českém právním řádu blíže vymezen, správný orgán proto při své dozorové činnosti vychází analogicky z definice uvedené v příloze I.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

„Definice ukazatelů“ Nařízení Komise (ES) č. 250/2009 ze dne 11. března 2009, jež je právně závazným aktem. Prodejní plocha je pak definována jako „*odhadnutá velikost povrchové plochy (v m²) části provozovny, která je určena pro prodej a vystavení zboží, tj. celková plocha, kam zákazníci mají přístup, včetně zkušebních místností, plocha zabraná prodejními pulty a výklady, plocha za prodejními pulty, kterou používají prodáváci. Do prodejní plochy se nezahrnují kanceláře, sklady a přípravný, dílny, schodiště, šatny a jiné společenské prostory.*“

32. Výklad tohoto pojmu přitom nesměruje v neprospěch žalobkyně, ani ostatních podnikatelů, naopak definice tohoto pojmu jasně a výstižně stanovuje prostory provozovny, které se do prodejní plochy započítávají a které nikoli, a poskytuje tak poměrně jednoznačné vodítko jak pro dozorový orgán, tak pro podnikatele.
33. Žalovaná setrvala na názoru, že prodejní plocha kontrolované provozovny je větší než 200 m², protože kromě míst uvedených žalobkyní, kde dochází k přímému prodeji (regály, vitríny), spadá do prodejní plochy i ta část provozovny, kde se nachází vystavené nabízené zboží (ať již přímo žalobkyní či jejími smluvními partnery) a zákazník má možnost si jej prohlédnout, vyzkoušet a objednat, přičemž není rozhodující, zda k výdeji zboží dochází okamžitě nebo až později. K takovému způsobu prodeje dochází běžně i v maloobchodních prodejnách, kde si zákazník určité zboží na prodejně prohlédne, vybere a zaplatí, přičemž k výdeji zboží dochází např. ve skladu prodávajícího. Pro posouzení daného protiprávního jednání je pak rovněž zcela bez významu, jaká část z celkového sortimentu zboží nabízeného na stránkách www.alza.cz je na konkrétní provozovně vystavena.
34. S žalobkyní tvrzenou nelogičností zákona o prodejní době se již vypořádal Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 37/16, na který žalovaná odkázala.
35. Také další bod žaloby byl již vypořádán v napadeném rozhodnutí. Z úřední činnosti správního orgánu (srov. správní řízení vedené s žalobkyní pod sp. zn. ČOI 142070/16/2200) vyplývalo, že kontrolovaná provozovna má dle nájemní smlouvy výměru podlahové plochy 790 m², přičemž prodejní plocha představuje více než 400 m², na které je zákazníkům nabízeno zboží k prodeji, jak žalobkyně sama prezentovala na svých internetových stránkách – „*více než 400 m² předváděcí plochy*“. Skutečnost, že žalobkyně na svých internetových stránkách využívala pojmu „předváděcí plocha“, nic neměnilo na zjištěném skutkovém stavu. Předváděcí plocha je ze své podstaty část provozovny, ve které žalobkyně nabízené zboží vystavuje (ukazuje), jedná se tudíž o prostor, kam zákazníci mají přístup a mohou si vystavené zboží prohlédnout. Žalobkyni ani nic nebránilo v tom, aby uvedla, jaká jiná než i jí veřejně deklarovaná výměra předváděcí, resp. prodejní plochy odpovídá skutečnosti.
36. Stran námitek do výše pokuty byla podle žalované pokuta v napadeném i prvoinstančním rozhodnutí řádně odůvodněna. Vzhledem k tomu, že zákon o prodejní době blíže nespécifikuje kritéria, ke kterým má správní orgán přihlédnout při určení výměry pokuty, použil správní orgán relevantní kritéria obsažená v § 37 a násl. zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a tato řádně vyhodnotil.
37. Žalovaná nesouhlasila s tvrzením žalobkyně, že jejím jednáním nebyl ohrožen ani porušen žádný relevantní chráněný právní zájem. Smyslem a účelem zákona je, aby zaměstnanci měli více volného času, který by mohli věnovat své rodině a koníčkům, na což klade zvýšený důraz i Evropská unie, pracovní život by totiž neměl negativně zasahovat do rodinného a osobního života, jak také konstatoval Ústavní soud ve výše zmíněném nálezu.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Jednání žalobkyně tak očividně bylo způsobilé ohrozit, resp. porušit právem chráněný zájem. Dále žalovaná uvedla, že opakované páčání přestupku se považuje za přítěžující okolnost ve smyslu ust. § 40 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Žalobkyně přitom vykazovala výraznou recidivu v porušování zákona o prodejní době, což bylo oprávněně hodnoceno výrazně k její tíži. Žalobkyni již dříve byly za spáchání obdobných přestupků pravomocně uloženy pokuty, nicméně dříve uložené sankce nepřiměly žalobkyni ke zjednání nápravy, čímž nebyl naplněn preventivní účinek těchto sankcí a bylo namíste přistoupit k důraznějšímu postihu. Žalovaná rovněž v napadeném rozhodnutí řádně vysvětlila, proč žalobkyni uložila diametrálně odlišnou výši pokuty od jiných sankcionovaných podnikatelů, v podrobnostech proto odkázala na napadené rozhodnutí.

38. Žalovaná měla za to, že v průběhu správního řízení byl dostatečně objasněn skutkový stav věci bez důvodných pochybností, na jehož základě bylo vydáno objektivní a nestranné rozhodnutí. Žalovaná nepokládala argumenty obsažené v podané žalobě za dostatečný důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí, navrhla tedy soudu její zamítnutí.

IV.

Další podání žalobkyně

39. V podané replice žalobkyně upozornila, že žalovaná se ve svém vyjádření nijak nevypořádala s argumentem žalobkyně ohledně nedostatečného skutkového zjištění velikosti prodejní plochy kontrolované provozovny. Nic na tom nemění fakt, že žalované byly z úřední povinnosti známy rozměry prostor, které má žalobkyně v nájmu, neboť na těchto prostorách se nachází kromě samotné prodejny ještě sklad a prostor pro přijímání a zpracování reklamací. S ohledem na převažující činnost žalobkyně, kterou je internetový prodej zboží, je přitom zřejmé, že plocha skladovacích prostor musí zákonitě převyšovat plochu s vystaveným zbožím, neboť provozovna slouží primárně jako místo pro skladování zboží, které si zákazníci žalobkyně objednali distančně po internetu, a v provozovně žalobkyně si toto zboží pouze vyzvedávají. Údaj o „předváděcí ploše“ provozovny zveřejněný na internetových stránkách žalobkyně nemá žádnou důkazní hodnotu a je pro účely řízení o přestupku dle zákona o prodejní době zcela irelevantní. Do takzvané „předváděcí plochy“ totiž žalobkyně zahrnuje kromě samotné podlahové plochy provozovny např. i reklamní prostory, které neslouží k prodeji zboží (tj. reklamní poutače, stoly, police, prostory s občerstvením, prostory pro reklamaci zboží apod.).
40. Podle žalobkyně tedy správní orgán porušil základní zásady správního trestání: zásadu vyhledávací, zásadu materiální pravdy, zákaz analogie v neprospěch pachatele a postup *in dubio mitius*, resp. *in dubio pro libertate*. Za prodejní plochu lze považovat pouze prostory v provozovně žalobkyně, kde dochází k reálnému uzavření kupní smlouvy tradicí, přičemž tyto obchodní prostory jsou výrazně pod zákonným limitem 200 m², a proto nemohl být spáchán přestupek.
41. V dalším podání žalobkyně upozornila na právní názor Nejvyššího správního soudu ve věci zákazu prodeje o státních svátcích, který Nejvyšší správní soud formuloval ve svém rozsudku ze dne 12. 7. 2021, č. j. 4 As 349/2020-63, a následně se jím řídil v dalších řízeních (např. č. j. 5 As 120/2020-53, 2 As 381/2019-39, 5 As 158/2020-56). Nejvyšší správní soud v rozsudku dospěl k závěru, že zmiňovaný zákaz prodeje o státních svátcích se nevztahuje na výdej zboží, byla-li kupní smlouva uzavřena distančním způsobem, neboť zákaz prodeje stanovený zákonem o prodejní době je nezbytné uplatnit pouze tam, kde se všechny fáze prodeje uskuteční v kamenné prodejně. Uvedené platí i v případě, kdy je smlouva uzavřena

v provozovně internetového obchodu, neboť i v takovém případě dochází k uzavření distančním způsobem – online (např. přes počítač či mobilní telefon). Nejvyšší správní soud dále uvedl, že samotný výdej zboží „představuje pouze realizaci povinností plynoucích z online uzavřené kupní smlouvy, a to povinnosti prodávajícího odevzdat kupujícímu zakoupené zboží a povinnosti kupujícího toto zboží převzít“.

V.

Posouzení věci soudem

42. V souladu s § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.
43. O podané žalobě soud rozhodoval bez nařízení ústního jednání, neboť s tím žalobkyně výslovně souhlasila a žalovaná se k výzvě soudu nevyjádřila (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

VI.

Rozhodnutí soudu

44. Soud shledal žalobu důvodnou.
45. Primárním předmětem sporu mezi účastníky byla právní otázka, zda lze v situaci, kdy v provozovně žalobkyně dochází k výdeji zboží objednaného v internetovém obchodě, aplikovat ustanovení zákona o prodejní době. Na danou otázku dává odpověď již ustálená rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu, který dospěl k závěru, že tomu tak není.
46. Z rozsudku ze dne 12. 7. 2021, č. j. 4 As 349/2020-63, se podává následující:

[...] zákon o prodejní době nedefinuje pojem „prodej“, tento institut však svým významem odpovídá soukromoprávnímu pojmu koupě, který je co do vymezení pojmových znaků, podmínek vzniku, změny či zániku definován v předpisu soukromého práva – občanském zákoníku [...]

Zvláštností uzavření kupní smlouvy prostřednictvím e-shopu či slovy zákona prostředky komunikace na dálku odpovídá zvláštní úprava takového způsobu uzavírání smluv a z nich vyplývajících závazků obsažená v § 1820 až 1851 občanského zákoníku v oddílu opatřeném nadpisem Uzavírání smluv distančním způsobem a závazky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory. [...]

Základní konstrukce prodeje, resp. terminologií zákonodárce koupě, vyplývá z § 2079 občanského zákoníku, dle kterého je koupě synallagmatickým právním jednáním, na základě kterého se prodávající zavazuje převést na kupujícího vlastnické právo k předmětu koupě (věci) a kupující k zaplacení kupní ceny a k převzetí předmětu koupě. [...] Uzavření kupní smlouvy je nutno chápat jako jednu z fází prodeje resp. koupě, ovšem fází podstatnou. Z § 2079 občanského zákoníku lze dále vydedukovat další dílčí fáze koupě, a to odevzdání věci prodávajícím kupujícímu, umožnění nabytí vlastnického práva k předmětu koupě kupujícím, převzetí věci kupujícím a zaplacení kupní ceny kupujícím.

Z taxativního výčtu uvedeného v § 1 odst. 3 zákona o prodejní době, který obsahuje výjimky, na něž se zákaz prodeje vyslovený v § 1 odst. 1 téhož zákona nepoužije, přitom lze vyvodit, že omezení prodeje se týká v zásadě prodeje resp. koupě, jejíž veškeré fáze proběhnou přímo, neboli fyzicky, v konkrétní prodejně, tedy aniž by si spotřebitel konkrétní komoditu musel objednat předem na internetu. Zákonodárce totiž v § 1 odst. 3 písm. a) až e) výjimky ze zákazu prodeje

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

udělil prodejnám, kde se uskutečňuje typicky přímý prodej zboží (tj. prodejny, jejichž prodejní plocha nepřesahuje 200 m²; čerpací stanice; lékárny; prodejny v místech zvýšené koncentrace cestujících; prodejny ve zdravotnických zařízeních). [...]

Kasační soud se dále zabýval otázkou okamžiku a způsobu vzniku kupní smlouvy, jakožto první a nejdůležitější z výše naznačených fází prodeje, pokud dochází k objednání zboží ze strany zákazníka prostřednictvím e-shopu. Ve smyslu § 1732 odst. 2 občanského zákoníku činí obchodník nabídku k uzavření kupní smlouvy vystavením zboží s určitou stanovenou cenou v jím provozovaném e-shopu (srov. Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. C. H. Beck Praha, 2014, komentář k § 1732, dostupný z právního informačního systému beck-online). Obecně pak v případě internetového prodeje prostřednictvím e-shopů platí, že pokud kupující vloží jím vybrané zboží do virtuálního „košíku“ a poté odešle provozovateli e-shopu objednávku tohoto zboží, lze hovořit o akceptaci oferty ze strany kupujícího ve smyslu § 1740 občanského zákoníku.

Právě tato skutečnost, tj. uzavření kupní smlouvy tzv. „online“, je klíčovým a krajským soudem nedostatečně zohledněným aspektem věci. Nejvyšší správní soud je totiž toho názoru, že specifika spojená s online prodejem nelze srovnávat s přímým prodejem v prodejně, což ostatně výstižně předešlela stěžovatelka svojí obsáhlou argumentací nastiňující rozdílnost internetového prodeje zboží (tzv. online prodeje) a přímého prodeje v prodejně. V případě přímého prodeje jsou uskutečněny všechny výše předestřené fáze prodeje přímo v konkrétní prodejně: zákazník si v prodejně vybere zboží, které si může bezprostředně prohlédnout a dotázat se na jeho vlastnosti přítomného prodávajícího. Vybrané zboží zákazník obvykle odebere přímo z příslušného regálu (pokud se nejedná o pultový prodej) a u pokladny zaplatí kupní cenu. V případě online prodeje však zákazník vybírá zboží prostřednictvím internetových portálů, u kterých je možnost podrobnější prohlídky zboží zblízka (či dokonce jejich předvedení nebo vyzkoušení) vyloučena. Takové zboží zákazník ukládá do „virtuálního košíku“, přitom volí různé možnosti platby a taktéž způsoby dodání zboží. Způsob dodání zboží – vyzvednutí na prodejnu – je přitom pouze jedním ze způsobů, kterým se realizuje povinnost prodávajícího zakoupenou věc předat a povinnost kupujícího tutéž věc převzít. Tyto odlišnosti jsou důvodem i výše zmíněné zvláštní právní úpravy smluv uzavíraných prostředky komunikace na dálku, která uvedené problematické aspekty znevýhodňující spotřebitele kompenzuje určitými zvláštními právy.

Samotný výdej zboží představuje pouze realizaci povinností plynoucích z online uzavřené kupní smlouvy, a to povinnosti prodávajícího odevzdat kupujícímu zakoupené zboží a povinnosti kupujícího toto zboží převzít [§ 2079 občanského zákoníku]. V situaci, kdy k uzavření kupní smlouvy nedojde fyzicky v maloobchodní provozovně, tedy výdej zboží, které bylo objednáno prostřednictvím internetu, představuje pouze jednu z fází prodeje, a to nikoli rozhodující. [...]

Z důvodu specifčnosti prodeje zboží v online prostředí a jeho zásadní odlišnosti od běžného prodeje zboží v obchodě Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v případě, že by měl online prodej a s ním nerozlučně spojený fyzický výdej zboží objednaného po internetu podléhat zákazu prodeje ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o prodejní době, musel by tak zákonodárce učinit výslovně. Zákon však v této otázce mlčí. [...] nejednoznačné znění § 1 odst. 1 zákona o prodejní době a to zejména v tomto ustanovení obsaženého výrazu „prodej“ umožňuje vícero konkurenčních právních výkladů uvedeného pojmu. Za takové situace se tedy otevírá prostor pro uplatnění zásad *in dubio pro libertate* a *in dubio mitius* [...]

Ačkoli musí dát zdejší soud za pravdu krajskému soudu v tom, že užití argumentace historickým úmyslem zákonodárce není podmíněno tím, že si standardní výkladové metody odporují (k tomu viz např. rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2005, č. j. 1 Afs 86/2004 - 54, č. 792/2006 Sb. NSS), nemění tato skutečnost nic na tom, že správními orgány a krajským soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

proklamovaný úmysl zákonodárce nemůže ospravedlnit extenzivní výklad pojmu prodej zahrnující prodej zboží prostřednictvím e-shopu, jak bylo vysvětleno výše (srov. výše citovaný rozsudek NSS sp. zn. 1 Afs 91/2010). Historický záměr zákonodárce spočívající ve sladění pracovního a rodinného života zaměstnanců nemůže neomezeně sloužit jako odůvodnění extenzivního výkladu, omezujícího základní práva jednotlivců, respektive zakládající jejich odpovědnost za přestupek, tj. zde směřujícího k podřazení online prodeje pod zákaz stanovený v § 1 odst. 1 zákona o prodejní době, aniž by byly zohledněny faktické a právní odlišnosti internetového prodeje, jak bylo vysvětleno výše.

47. Ze shora uvedeného je jasné patrné, že námitky žalobkyně uvedené v žalobě byly důvodné, zákon o prodejní době se na situaci, kdy si zákazník zakoupené zboží vyzvedává v provozovně internetového obchodníka, nevztahuje, a napadené rozhodnutí tudíž bylo nezákonné.
48. Přestože by zde mohl soud s vypořádáním žalobních námitek ustat, vyjádří se stručně i ke zbytku žaloby, neboť i na následující teze Nejvyšší správní soud zareagoval. Z rozsudku č. j. 4 As 349/2020-63 tak vyplynulo, že výklad pojmu „prodejní plocha“ s odkazem na znění nařízení Evropské komise je v souladu se zákonem, reflektuje provázanost českého právního řádu s unijním právem a nabízí logický a spravedlivý výklad toho, co náleží do prodejní plochy a co nikoli. Do prodejní plochy je přitom třeba započíst všechny prostory sloužící určitým způsobem prodeji zboží, které jsou přímo přístupné zákazníkům. Nejvyšší správní soud dále považoval skutečnou „prodejní plochu“ za dostatečně zjištěnou, jestliže správní orgán vyšel z jemu známé nájemní smlouvy k Provozovně a údaje inzerovaného na internetových stránkách žalobkyně. I v právě projednávané věci správní orgán založil své rozhodnutí na předchozí znalosti provozovny a inzerci žalobkyně a nezbytné podklady učinil součástí spisového materiálu, zato žalobkyně proti nim konkrétními argumenty nebrojila. V podrobnostech soud odkazuje na body 48 až 51 rozsudku č. j. 4 As 349/2020-63.
49. Protože soud shledal nezákonnost již v tom, že žalobkyně byla shledána vinnou ze spáchání přestupku, přestože se na kontrolní nákup neměl zákon o prodejní době vůbec vztahovat, bylo by nadbytečné hodnotit přiměřenost výše pokuty.
50. Žaloba byla důvodná, a proto soud rozhodl o zrušení napadeného rozhodnutí pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Současně vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaná je názorem vysloveným soudem vázána.

VII.

Náklady řízení

51. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. má právo na náhradu nákladů řízení žalobkyně, která měla ve věci plný úspěch. Důvodně vynaložené náklady řízení sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3.000 Kč; z odměny advokáta za tři úkony právní služby v plné výši, kterými se rozumí převzetí a příprava zastoupení a sepis žaloby a repliky, tj. podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů celkem 9.300 Kč; z náhrady hotových výdajů v souvislosti s těmito třemi úkony právní služby v paušální výši 300 Kč/úkon podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu, tj. celkem 900 Kč; a z částky daně z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen odvést z odměny a náhrad, ve výši 2.142 Kč.
52. Celkem tudíž žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení ve výši **15.342 Kč**. Soud uložil žalované povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení k rukám zástupce žalobkyně ve Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

lhůtě, již považuje za přiměřenou možností žalované platbu realizovat.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 16. května 2022

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu